

náplní jsou *regionální aktivity*, a návazné koordinaci jeho činnosti s klíčovým programem ALP (Rozvoj knihovnictví). Diskutovalo se i o nutnosti nově uvážit efektivnost a další existenci *klíčových programů*, zejména z hlediska možnosti jejich financování a využitelnosti.

Celkově bylo na konferenci uvedeno 179 referátů a 51 příspěvků v rámci dílen. Výbor odborníků zahájil přípravu nového střednědobého programu na léta 2002–2006. Během konference byl také navržen velký počet směrnic a doporučení pro knihovnickou práci, např. směrnice pro veřejné knihovny, směrnice pro knihovnické služby postiženým, nemocničním pacientům, přestárlým a invalidním lidem v zařízeních dlouhodobé péče, nevidomým a dětem, směrnice pro knihovnické a informační studium aj. – viz: <<http://www.ifla.org/IV/index.htm>>.

■■■ krátké zprávy ■■■

■ **Šedesátá šestá konference IFLA** se v minulém roce konala od 13. do 18. srpna v Jeruzalémě za účasti více než 1800 delegátů a hostů z 93 zemí. Chyběli knihovníci z arabských a islámských států, kteří jednání konference bojkotovali na protest proti izraelské politice vůči Palestině a údajným snahám Izraele ovládnout celý Jeruzalém na úkor palestinského obyvatelstva. Představitelé IFLA však tento protestní akt oficiálně odmítli jako nepatřičnou politizaci ryze odborných snah a cílů konference.

Z České republiky bylo na konferenci přítomno 7 účastníků, z nichž B. Stoklasová se spoluautorkou M. Balíkovou přispěly ke konferenčnímu programu referátem *The national bibliography of a small country in international context*. Text referátu najdou zájemci na internetové adrese:

<<http://www.ifla.org/IV/ifla66/papers/093-123e.htm>>.

Obsažen je rovněž v tradičním konferenčním sborníku Booklet 4. Všechny konferenční materiály včetně Booklets 0-8 s referátovými příspěvky jsou díky K. Sosnovi, řediteli Parlamentní knihovny ČR a účastníku generální konference, uloženy v Odboru knihovnictví NK ČR, který je mu za jeho dar velmi zavázán.

Programy, referáty a informace související s minulými i budoucími generálními konferencemi IFLA najdou zájemci na stránkách IFLANET:

<<http://www.ifla.org/IV/index.htm>>.

Hlavním heslem konference bylo téma: *Informace pro spolupráci: Vytváření globální knihovny budoucnosti*.

Během konference se uskutečnily volby do vedoucích orgánů IFLA, valné shromáždění přijalo revidované *stanovy*, které obsahují určité změny, zejména v pravidlech pro volení a navrhování ústředních představitelů organizace. Změnu doznal také systém plateb členských příspěvků, jejichž výše se bude nově řídit podle zařazení členů do 3 skupin, určených hodnotícími kritérii ekonomické vyspělosti, která uplatňuje UNESCO. Budou tak významně zvýhodněny snížením poplatků účastníci z rozvojových zemí a menší venkovské knihovny. Velká pozornost byla na konferenci věnována přípravě nové koncepce 8. oddělení IFLA, jehož

Delegáti také přijali zásadní stanovisko IFLA k autorským právům v digitálním prostředí (viz IFLA Journal, roč. 26, č. 5-6 (2000), s. 374-376, nebo <<http://www.ifla.org/V/press/copydig.htm>>). Prosazování tohoto stanoviska na mezinárodní úrovni má zabránit nepřiměřenému omezování možnosti knihoven pořizovat pro studijní, archivní, informační a veřejně prospěšné účely kopie autorským právem chráněných dokumentů. Účastníci jednali i o transparentnějším systému řízení a financování organizace a o její účasti na programech UNESCO, zejména na obecném informačním programu (General Information Programme – PGI) a mezinárodním programu zaměřeném na informatiku (Intergovernmental Informatics Programme – ITP). Zdůrazněna byla role veřejných a školních knihoven v programu všeobecné dostupnosti vzdělávání (Education for All) a význam úzké spolupráce těchto knihoven se vzdělávacími institucemi. O stavu knihoven v Kosovu podal zprávu FAIFE (Výbor pro svobodný přístup k informacím a pro svobodu projevu). Zpracoval ji zároveň jako doporučení pro konkrétní akce zaměřené na obnovu infrastruktury knihoven tamního území.

Informace o průběhu konference najdou čtenáři v článcích některých českých účastníků (např. článek J. Burgetové v časopisu Knihovny AV ČR *Informace*, č. 2-3 (2000), s. 15-18 a v *Bulletinu SKIP*, roč. 9, č. 3-4 (2000), s. 8-10, zajímavé ohlédnutí za jeruzalémskou konferencí K. Sosny ve *Čtenáři*, roč. 52, č. 11 (2000), s. 311-312 či série příspěvků B. Stoklasové v elektronickém časopise *Daidalos* – listopad, prosinec 2000, leden 2001).

Na konferenci bylo schváleno jako místo konání 71. generální konference IFLA v roce 2005 norské Oslo.

V letošním roce se uskuteční 67. ročník této konference v Bostonu ve dnech 16.–25. srpna, a to pod hlavním heslem *Libraries and Librarians: Making a Difference in the Knowledge Age* (Knihovny a knihovníci: změna situace v epoše vědění).

Další informace

– Nejnovější verzi doporučení IFLA (ověřenou 13.12.2000) pro užívání kódů v meziknihovní výpůjč-

ní službě najdete na stránce <http://www.ifla.org/VI/2/p3/rcodes.htm>

- Český překlad směrnice IFLA pro zasilání objednávek MVS elektronickou poštou: http://www.nkp.cz/o_knihovnach/IFLA_Mail.htm
- Směrnice IFLA o užívání faxu: http://www.nkp.cz/o_knihovnach/IFLA_Fax.htm
- Manifest UNESCO a IFLA o školních knihovnách: http://www.nkp.cz/o_knihovnach/Manifest_sk.htm
- Článek *IFLA – Služby veřejných knihoven* autorky Jany Sodomkové, věnovaný návrhu pokynů IFLA pro zřizování a fungování služeb veřejných knihoven, najdete ve *Čtenáři*, roč. 52, č. 11 (2000), s. 308–310.

-S-

■ **9. zasedání poradního orgánu Mezinárodní agentury ISMN (International Standard Music Number) proběhne v letošním roce ve dnech 18. a 19. dubna 2001 v budově Národní knihovny ČR v Praze.**

Předmětem tohoto jednání bude zhodnocení současného stavu systému ISMN, rozvoj dalších systémů mezinárodního standardního číslování, mezinárodní adresář hudebních vydavatelů, financování systému atd.

Zasedání se zúčastní zástupci Mezinárodní agentury ISMN v čele s jejím ředitelem Hartmutem Walravensem, vedoucí národních agentur ISMN a hosté (zástupci IAML, ISO, UNESCO, hudebních knihoven a hudebních vydavatelství).

■ **Ve dnech 6.–8. června 2001 se bude konat v Praze 25. mezinárodní seminář ELAG.** ELAG je zkratka pro European Library Automation Group; jde v podstatě o dobrovolnou ale velmi vlivnou platformu výměny a tříbení názorů na nejnovější aspekty zavádění moderních technologií v knihovnách. ELAG má vždy velmi pracovní expertní charakter a jeho jednání bývají velmi konkrétní. Hovoří se na nich vždy o aktuálních věcech. Je to de facto pracovní společenství lidí, jejichž výsledky se po čase objevují na dalších mezinárodních fórech a jsou vždy respektovány. Letošním tématem je *Integrace heterogenních zdrojů*.

Program ELAG se vždy skládá z několika málo referátů zpracovaných na objednávku řídicího výboru a zhruba deseti workshopů, které probíhají paralelně v době mezi referáty; ty pak tvoří společný program. Předsedkyní ELAG je již několik let paní Paula Goossens z Královské knihovny v Bruselu. Letošní zasedání se koná v pronajatém sále Městské knihovny a workshopy ve Státní technické knihovně a Národní knihovně ČR. Za asistence těchto dvou posledně jmenovaných institucí také ELAG v Praze probíhá.

Kromě problematiky knihovnických informačních systémů je stále více v poslední době na pořadu programu ELAG oblast elektronických dokumentů a problematika

s tím spojená. Webová stránka ELAG 2001 je na URL <http://www.stk.cz/elag2001/>. Tam lze také získat další informace o programu a postupně i další materiály s programem související.

V minulých letech se seminářů ELAG pravidelně účastnili představitelé Národní knihovny ČR a Státní technické knihovny, na ELAG zazněly i naše referáty a byly organizovány workshopy pod naším vedením (Martin Svoboda, Adolf Knoll). Je tedy celkem přirozené, že náš aktivní přístup k ELAG se promítl do požadavku na jeho uspořádání v Praze.

■ **14. ročník mezinárodní konference CS ONLINE** určené nejen pro informační profesionály nebo experty informačního a znalostního managementu, ale i pro další profesie v podnicích, státní správě a dalších institucích **se bude konat ve dnech 5.–8.11. 2001** ve Staré Lesné ve Vysokých Tatrách. Bližší informace k programu a zaměření konference včetně kontaktů získáte na URL <http://www.csonline.sk>.

■ **Dne 2. ledna 2001 zemřel PhDr. Rudolf Málek**, jedna z významných osobností, které zásadně zasáhly do vývoje našeho knihovnictví.

Působil jako ředitel Městské knihovny v Praze a jako pedagog na katedře knihovnictví FF UK. Byl iniciátorem a spoluzakladatelem mezinárodní asociace metropolitních knihoven INTAMEL a v letech 1969–1972 místopředsdou IFLA. V roce 1968 se angažoval při ustavení profesní organizace – Svazu knihovníků a informačních pracovníků (SKIP) a stal se na 2 roky, než byl Svaz zrušen, jeho předsdou.

Po nuceném odchodu z místa ředitele MK se stal vedoucím knihovny Akademie múzických umění, kterou vedl až do důchodu. V listopadu 1989 se opět účastnil snahy o obnovení SKIPu v nových podmínkách. Významná byla také účast dr. Málka na projektu „Handbuch deutscher historischer Buchbestände in Europa“ na jehož realizaci v České republice se v 90. letech podílel především v jeho počáteční a koordinační fázi.

■ ■ ■ ■ ■